

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl dokumento „Pramonės perėjimas prie žaliosios ir skaitmeninės Europos ekonomikos: reguliavimo reikalavimai ir socialinių partnerių bei pilietinės visuomenės vaidmuo“

(tiriamoji nuomonė)

(2021/C 56/02)

Pranešėja **Lucie STUDNIČNÁ**

Konsultavimasis	Europos Parlamentas, 2020 9 15
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius
Priimta plenarinėje sesijoje	2020 12 2
Plenarinė sesija Nr.	556
Balsavimo rezultatai	148 / 89 / 19
(už / prieš / susilaikė)	

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Kad pramonės perėjimu prie žaliosios ir skaitmeninės Europos ekonomikos būtų sukurta tvari, teisinga ir socialiai priimtina Europos ateitis, būtinos tam tikros sąlygos. Dėl COVID-19 pandemijos atsirado didesnis aktyvesnis socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės dalyvavimo visų lygmenų politikos formavime poreikis, taip pat griežtos reguliavimo sistemos ir Europos lygio standartų, ypač socialinėje darbotvarkėje, poreikis. Veiksmų planas, paskelbtas siekiant įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsį (ESTR), šiuo atveju turėtų atlikti svarbų vaidmenį.

1.2. EESRK nuomone, būtina pripažinti klimato kaitos, žiedinės ekonomikos politikos ir įmonių socialinės atsakomybės papildomumą ir atkreipti dėmesį į atsinaujinančių išteklių energijos žiedinius ypatumus.

1.3. Darbdavių bei verslininkų vaidmuo ir privačiojo sektoriaus dalyvavimas skatinant struktūrinius pokyčius yra ypač svarbūs pramonės pertvarkai. Kadangi Europoje inovacijas paprastai inicijuoja nedideli subjektai, reikia daug dėmesio skirti palankių verslo sąlygų MVĮ, kurios teikia aukšto lygio žiniomis grindžiamas paslaugas, sudarymui ir jų potencialo skatinimui. Jos dažnai atlieka pirmtakių vaidmenį pozicionuojant atitinkamus pramonės sektorius rinkoje ir yra patikimi, krizėms atsparūs darbdaviai. Taip pat reikėtų panaudoti socialinės ekonomikos įmonių ir organizacijų patirtį: jos veikia tose srityse, kurioms poveikį daro žalioji ir skaitmeninė pertvarkos. Todėl reikia skatinti jų verslus ir socialinių inovacijų procesus.

1.4. Reikėtų nuosekliai įdiegti privačiojo sektoriaus finansinių išteklių nukreipimo į aplinkos, socialinius ir valdymo kriterijus atitinkančias investicijas mechanizmą. Todėl bankų sąjungos, kapitalo rinkų sąjungos, tvarių finansų, skaitmeninių finansų ir MVĮ strategijas reikia tarpusavyje sustiprinti ir užtikrinti lėšų nukreipimą į produktyvesnius projektus, nes šioje ekonomikoje apie 80 % finansavimo poreikių priklauso nuo bankų sektoriaus.

1.5. Kad Europa būtų atspari, tvari, teisinga ir klestinti, būtina reguliavimo sistema, kuria būtų skatinamas teisingos pertvarkos procesas, kartu atsižvelgiant į jo etinius aspektus ir visuomenės interesus, pvz., vartotojų apsaugą, sveikatą, saugą ir kokybę. EESRK rekomenduoja Europos ir nacionalinėms institucijoms nustatyti naujas valdymo struktūras, kuriomis būtų užtikrinamas aktyvus vietos ekonomikos, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant nešališkas priemones, kurios užtikrintų socialiai teisingas pertvarkas. Viena iš pagrindinių valdymo priemonių, skirtų socialiai teisingų pertvarkų pažangai įgyvendinti ir stebėti, yra Europos semestras. EESRK rekomenduoja į Europos semestrą įtraukti naujus, patobulintus, išmatuojamus ir vienas kitą papildančius socialinius, ekonominius ir aplinkosauginius rodiklius, kad būtų galima stebėti ir sekti Europos socialinių teisių ramsčio principus.

1.6. Europos pertvarkos darbotvarkėje regionų vaidmuo turėtų būti sustiprintas. Daugiausia dėmesio reikia skirti ilgalaikiam planavimui, tvirtam, vietos poreikiais grindžiamam požiūriui, išmaniajai specializacijai ir žmogiškojo kapitalo darbotvarkėi, taip pat ilgalaikio pertvarkos užmojo suderinimui su artimiausios ateities prioritetais.

1.7. EESRK mano, kad su pertvarka susijusios veiklos finansavimą ir paramos priemonės ES lygmeniu turi papildyti nacionaliniai ištekliai, kartu atliekant būtiną koordinavimą tarp įvairių valdymo lygmenų. Kad būtų užtikrintas pakankamas finansavimas, EESRK taip pat pasisako už platesnį nuosavų išteklių spektrą.

1.8. Žmogiškojo kapitalo darbotvarkė yra viena iš būtinų sėkmingos pertvarkos sąlygų. Įvairūs subjektai, įskaitant švietimo įstaigas, darbdavius, profesines sąjungas, valstybines užimtumo tarnybas, NVO ir profesines organizacijas, turi bendradarbiauti įgūdžių ugdymo ir visų – būsimų, naujų ir senų – įgūdžių poreikių numatymo srityse.

1.9. EESRK palankiai vertina paskelbtą ESTR įgyvendinimo veiksmų planą. Atitinkamas ES darbo teisės *acquis* turėtų būti sustiprintas siekiant geriau užtikrinti paramą darbuotojams teisingos pertvarkos metu. Veiksmų plane turėtų būti nustatytos minimalios teisės ES lygmeniu, įskaitant: teisę į sveikatą ir saugą, taikomą visiems darbuotojams ir naujoms darbo rūšims; informavimą, konsultavimąsi, bendro sprendimo priėmimo ir dalyvavimo teises, neapsiribojant pereinamuoju laikotarpiu; įgūdžių ugdymo teises; minimalius nedarbo draudimo standartus; minimalų darbo užmokestį; kolektyvines derybas.

2. Bendrosios pastabos ir į ateitį orientuotas požūris

2.1. Ši tiriamoji nuomonė buvo parengta Europos Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto prašymu, taip prisidedant prie būsimo ESTR įgyvendinimo veiksmų plano ir kito ES socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimo, kurį planuojama surengti 2021 m. gegužės mėn. Porte.

2.2. Europos verslas ir darbuotojai susiduria su sunkiais COVID-19 pandemijos sukeltais socialiniais ir ekonominiais padariniais. Žlunga daugybė įmonių, mes netenkame darbo vietų, o namų ūkiai praranda savo pragyvenimo šaltinius. Nepaisant precedento neturinčių ekonomikos gelbėjimo priemonių, skirtų judėjimo suvaržymų poveikiui darbo vietoms ir bendrovėms sušvelninti, ekonominės prognozės kelia didelį nerimą. Prognozuojama, kad 2020 m. ES ekonomika smuks 8,3 %, o 2021 m. augs 5,8 % 2021 m. augimas taip pat bus šiek tiek mažesnis nei prognozuota pavasarį⁽¹⁾. Valstybių narių skola yra rekordiška didelė, pirmą kartą įsiskolino ir ES. Taip pat nežinome, kokios bus „Brexit'o“ pasekmės.

2.3. Reikia nustatyti ir remti pagrindines pramonės šakas ir sektorius, pradedant žmogiškaisiais ištekliais ir baigiant moksliniais tyrimais, taip sukuriant Europos pramonės politiką, kuri rinkoje apsaugotų šiuos strateginius sektorius ir užtikrintų pagrindinių išteklių tiekimo saugumą. Europos pramonės politika turėtų tapti platforma, kurioje nuosekliai ir visapusiškai, siekiant sąveikos, būtų koordinuojama įvairi Europos politika. Dėl tokių pokyčių Europos Komisija turės nustatyti kryptį ir valstybių narių politiką suderinti su ES politika. Tai reiškia ne mikrovaldymą, o politikos derinimą, kad ji būtų nuosekli ir skatintų pokyčius. Šis procesas bus įmanomas tik aktyviai dalyvaujant pilietinės visuomenės organizacijoms ir socialiniams partneriams. Jei nebus demokratišku ir veiksmingu ES piliečių dalyvavimu pagrįsto „socialinio kurso“, nebus visiems naudingo žaliojo kurso.

2.4. Reikėtų nuosekliai įdiegti privačiojo sektoriaus finansinių išteklių nukreipimo į aplinkos, socialinius ir valdymo kriterijus atitinkančias investicijas mechanizmą. Todėl bankų sąjungos, kapitalo rinkų sąjungos, tvarių finansų, skaitmeninių finansų ir MVĮ strategijas reikia tarpusavyje sustiprinti ir užtikrinti lėšų nukreipimą į produktyvesnius projektus, nes šioje ekonomikoje apie 80 % finansavimo poreikių priklauso nuo bankų sektoriaus.

2.5. Šiomis aplinkybėmis atsirado su aplinkos ir technologijų pokyčiais susijęs terminas – „teisinga pertvarka“. EESRK mano, kad teisinga pertvarka yra pagrindinė biudžeto ir ekonomikos gaivinimo plano, skatinančio kurti žalesnę Europos ekonomiką, dalis. Todėl būtina plėtoti platesnį teisingos pertvarkos (ne tik anglių ekonomikoje) supratimą, kuriuo, remiantis nauja socialine sutartimi, būtų visapusiškai įgyvendintas Europos socialinių teisių ramstis⁽²⁾, kartu vykdant reformas persikirstymo sistemų, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros bei lyčių lygybės srityse. Įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį, ypač svarbu visiems užtikrinti aukštos kokybės darbo vietas, aukštos kokybės švietimą ir mokymą,

⁽¹⁾ Europos Komisijos 2020 m. vasaros ekonominė prognozė. Dar gilesnis nuosmukis ir didesni skirtumai.

⁽²⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 1.

įskaitant teisę į mokymąsi visą gyvenimą, ypač pažeidžiamoms grupėms, visiems vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis, socialinę apsaugą ir pažeidžiamų grupių, pvz., ilgalaikių bedarbių, moterų, jaunimo, migrantų ar neigaliųjų, įtrauktį. Visus šiuos svarbius tikslus pasiekti galima remiantis klestinčia ekonomika, darbdavių siūlomomis naujomis ir kokybiškomis darbo vietomis ir būtinomis investicijomis į naujas technologijas.

2.6. Pramonės pertvarką vykdančios šalys ir regionai paprastai susiduria su sunkumais modernizuodami savo pramonės bazę, gerindami darbuotojų įgūdžius, sudarydami atsvarą darbo vietų mažėjimui pagrindiniuose sektoriuose ir didindami mažą našumą, kuris riboja pajamų augimą. Apskritai jiems būtų naudingas žalinimas ir technologinė pažanga bei su tuo susiję pokyčiai, tačiau kyla pavojus, kad kai kurios vietovės ir tam tikros gyventojų grupės, ypač pažeidžiamos grupės, pvz., neigalieji, vyresnio amžiaus žmonės, romai ir migrantai, liks nuošalyje. Sprendžiant su ilgalaikę transformaciją susijusius uždavinius, politikos formuotojai, socialiniai partneriai, pilietinės visuomenės organizacijos ir pagrindiniai suinteresuotieji subjektai šiose šalyse ir regionuose turi numatyti pokyčius ir aktyviai valdyti pertvarką. Socialinis dialogas, darbuotojų ir jiems atstovaujančių organizacijų informavimas, konsultavimas ir dalyvavimas, be kita ko, sprendimų priėmimo organuose (valdybose ir stebėtojų tarybose), atlieka svarbų vaidmenį darant įtaką bendrovių sprendimų priėmimui ir sprendžiant susijusius klausimus, siekiant iš anksto valdyti pereinamuosius procesus. EESRK ragina Komisiją įgyvendinant būsimą atnaujintą pramonės strategiją stiprinti ir plėtoti socialinį aspektą.

2.7. Kova su pandemija ir sąlygų sėkmingam pramonės pertvarkymui užtikrinimas yra reikalingi visoms suinteresuotųjų subjektų grupėms, todėl būtinos bendros pastangos ir bendri tikslai (pavyzdžiui, ilgalaikio įmonės vystymosi), pasitikėjimu grįstas socialinis dialogas ir pozityvus požiūris. EESRK mano, kad geras, taigi ir tvarus, verslo valdymas, pasižymintis bendru pokyčių numatymu, turi būti grindžiamas išbandytais ir patikrintais teisiniais minimaliais vidaus rinkos standartais, o darbuotojų nuomonė išreiškiama informuojant, su jais konsultuojantis ir jiems dalyvaujant įmonių valdybose.

2.8. Skaitmeninimas ir automatizavimas turi tiek teigiamo, tiek neigiamo poveikio ekonomikai ir visuomenei. Šiai pertvarkai būtų reikalingas reguliavimas, kuris būtų pritaikytas prie technologinės transformacijos ir pokyčių numatymo tempo, įtraukiant, pvz., socialinius partnerius. Europos darbo tarybos (EDT) ir Europos akcinės bendrovės (SE) darbo tarybos gali būti teigiamas privalomo tarpvalstybinio darbuotojų dalyvavimo derinant interesus ir ieškant sprendimų vadovaujantis socialinės partnerystės principu pavyzdys. Tai apima darbuotojų mokymo užtikrinimą ir derybas dėl kolektyvinių sutarčių, siekiant remti savarankiškumą darbe ir užtikrinti profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą. Skaitmeninimas ir interneto ekonomika taip pat paskatino naujų darbo formų atsiradimą, pvz., darbą skaitmeninėse platformose, kai darbuotojai neturi jokių socialinių ir darbo garantijų bei dažnai dirba nesaugiomis sąlygomis ir neturėdami aiškaus statuso. Siekiant skatinti sąžiningą judumą ir integraciją vidaus rinkoje, būtina suderinti jų darbo sąlygas ir statusą Europos lygmeniu ⁽³⁾. Šiuo tikslu EESRK mano, kad būtina užtikrinti teisinį tikrumą darbuotojams, nustatant teisinį darbo jėgos statusą skaitmeninių platformų ekonomikoje. Dėl menkos ar visai neprieinamos socialinės apsaugos išlaidų patiria ne tik darbuotojai, bet ir socialinės apsaugos sistemos.

2.9. Skaitmeninė transformacija taip pat gali kelti pavojų tokiose srityse kaip finansinis stabilumas, finansiniai nusikaltimai ir vartotojų apsauga. Ši rizika gali dar labiau padidėti dėl reglamentavimo skirtumų ES ir nevienodų poslinkių pasaulyje reguliuojant sektorius. Todėl EESRK mano, kad ES šioje srityje turi sukurti išsamią ir stabilią reguliavimo sistemą. Komitetas taip pat rekomenduoja ES atnaujinti iniciatyvą dėl didelių skaitmeninių bendrovių apmokestinimo ⁽⁴⁾.

2.10. Darbuotojams turi būti sudarytos sąlygos tinkamai pasiruošti darbo rinkai, o jau dabar vykstantys ekonominiai pokyčiai bus labai svarbūs pramonės augimui ir platesnei Europos ekonominei sėkmei. Nauji įgūdžiai ir aukštesnė kvalifikacija, kuriuos reikia užtikrinti ir darbininkams, kelia sunkumų pameistrystės sistemoms. Aukštesnei kvalifikacijai reikia daugiau profesinio mokymo aukštojo mokslo institucijose. Priešingai nei geriausiai sukurtos pradinės pameistrystės

⁽³⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 173.

⁽⁴⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 6.

sistemos, nacionalinių sistemų ir kokybės kontrolės trūkumas, kaip ir perėjimas nuo pradinės pameistrystės prie aukštojo mokslo, yra problema. Ateityje pilietinė visuomenė ir Vyriausybės turės bendradarbiauti ir diegti naujoves visais lygmenimis, kad būtų sudarytos vienodos sąlygos, kurių reikalauja EESRK atstovaujamos organizacijos ⁽⁵⁾.

2.11. EESRK atkreipia dėmesį į tai, kad skaitmeninės technologijos ir dirbtinio intelekto taikymas turėtų būti orientuoti į žmones ir duoti naudos visai mūsų visuomenei, ir pritaria dirbtinio intelekto reguliavimo sistemai. Žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai neturėtų būti priešinamasi, o ES turėtų skatinti kurti dirbtinio intelekto sistemas, pritaikytas konkrečioms taikymo sritims, siekiant paspartinti ekologinę ir su klimato kaita susijusią pertvarką ⁽⁶⁾.

3. Inovacijos

3.1. Atsiraa esminių inovacijų poreikių: pradeda naujų mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių gamybos procesų kūrimu ir spartinimu (be naujų žaliavų ir (arba) pagrindinių pramonės procesų, daugelis jų reikalauja iš esmės kitokių kūrimo ir gamybos būdų) ir baigiant inovacijomis ne tik labiau žiedinio pobūdžio pagrindinių medžiagų pramonės vertės grandinėse, bet ir joms energiją tiekiančiose energetikos sistemose. Be to, turės būti įrodytas perspektyviausių mažo anglies dioksido kiekio technologijų pramoninis mastas. Tam reikės skubios politikos paramos, kad ne vėliau kaip iki 2030 m. būtų pradėta ir paskatinta naujų mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių gamybos grandinių ir medžiagų naudojimo plėtra.

3.2. Transformacijoms, kuriomis siekiama teisingos pertvarkos visoje ES, bus reikalingos bendros sistemos, kad Vyriausybės, įmonės ir pilietinė visuomenė būtų sutelktos tiksliniam problemų sprendimui. Šiame procese svarbus vaidmuo tenka socialinėms inovacijoms. Todėl tarpsektorinės ES socialinių inovacijų strategijos kūrimas, didesnis socialinės ekonomikos dalyvių pripažinimas ir jų verslo modelių bandymas ir galbūt naudojimas galėtų būti svarbus žingsnis. Tai padėtų sukurti subsidijuojamų eksperimentų ekosistemą ES nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis.

4. Verslumo ir privačiojo sektoriaus dalyvavimo skatinimas

4.1. Verslumas ir privačiojo sektoriaus dalyvavimas, kuriais skatinami struktūriniai pokyčiai, atlieka pagrindinį vaidmenį pramonės pertvarkoje. Kai kurios pažangiam verslumui kylančios kliūtys dažnai išlieka ten, kur yra didelis pramonės paveldas, visų pirma žemas pradedančiųjų ir veiklą plečiančių įmonių veiklos lygis, silpna verslumo kultūra bei inovacijų ir veiksmingai susietų žinių tinklų trūkumas.

4.2. Kadangi inovacijos Europoje paprastai gimsta nedideliuose subjektuose, reikia daug dėmesio skirti MVI, kurios teikia aukšto lygio žiniomis grindžiamas paslaugas, potencialo skatinimui, taip pat ir finansavimo požiūriu, pavyzdžiui, liberalių profesijų MVI. Jos dažnai atlieka pirmtakių vaidmenį pozicionuojant atitinkamus pramonės sektorius rinkoje ir yra patikimi, krizėms atsparūs darbdaviai.

4.3. Socialinės ekonomikos įmonės ir organizacijos – sektoriaus, kuris pasirodė esantis ypač atsparus ir padėjo sušvelninti COVID-19 krizės poveikį, dalyvės – daugiausia aktyviai vykdo veiklą skaitmeninės ir žaliosios pertvarkos paveiktose srityse. Todėl reikia užtikrinti jų veiklos ir socialinių inovacijų procesų skatinimą.

5. Socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės vaidmuo

5.1. EESRK pabrėžė, kad „pokyčiai, kuriuos gamybos procesuose ir apskritai visoje ekonomikoje lemia naujosios technologijos, dirbtinis intelektas ir didieji duomenys, iš esmės transformuos ir darbo rinką“ ir kad „svarbu, kad šie pokyčių procesai vyktų plėtojant veiksmingą socialinį dialogą ir gerbiant darbuotojų teises ir užtikrinant jų gyvenimo kokybę“ ⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ EESRK tyrimas „Naujas konsensusas dėl Europos pilietinės visuomenės vertybių ir jų vertinimo“.

⁽⁶⁾ OL C 47, 2020 2 11, p. 64.

⁽⁷⁾ OL C 353, 2019 10 18, p. 6.

5.2. Glaudus pagrindinių vietos ir (arba) regionų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas yra labai svarbus, siekiant nustatyti tvariausias taikymo sritis ir maksimaliai padidinti socialinių ir ekonominių vystymąsi. Kolektyvinėmis sutartimis grindžiama visų lygmenų socialinių partnerių geroji patirtis, kuria sudaromos vienodos sąlygos ekonominiams konkurentams sektoriuje ar regione, suteikia pagrindą skatinti teisingos pertvarkos, susijusios su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, strategiją ir kitų klimato politikos tikslų gyvendinimą⁽⁸⁾.

6. Teisingos pertvarkos užtikrinimas. Valdymo ir (arba) reguliavimo reikalavimai

6.1. Perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos politikos formuotojams kelia sudėtingų valdymo uždavinių. Vienas iš jų – ilgalaikio strateginio pertvarkos aspekto ir trumpalaikių veiksmų pusiausvyra. Pertvarkai reikalingas ne tik ilgalaikis strateginis mąstymas ir politikos formavimas, bet taip pat ir gebėjimas prisitaikyti prie rinkimų ciklų ir su tuo susijęs Vyriausybės ir kitų suinteresuotųjų subjektų noras pamatyti įgyvendintų projektų rezultatus.

6.2. Viena iš pagrindinių valdymo priemonių, skirtų socialiai teisingų pertvarkų pažangai įgyvendinti ir stebėti, yra Europos semestras. Labai svarbu nuolat vertinti Europos ir nacionalinę politiką socialiniu, ekonominiu ir aplinkosaugos lygmenimis. Palaipsniui išplėtotas Europos semestro socialinis aspektas, tačiau vis dar vyrauja jo makroekonominiai ir fiskaliniai aspektai. Todėl EESRK siūlo į Europos semestrą įtraukti naujus, patobulintus, išmatuojamus ir vienas kitą papildančius socialinius, ekonominius ir aplinkos rodiklius, kad būtų galima stebėti ir sekti visus Europos socialinių teisių ramsčio ir jo principų bei 17 DVT⁽⁹⁾ aspektus ir užtikrinti sąveiką su socialinių rodiklių suvestine, įvedant visiems tvarios gerovės ekonomikos koncepciją⁽¹⁰⁾ kartu su konkrečioms šalims skirtomis socialinėmis ir aplinkosaugos rekomendacijomis⁽¹¹⁾. Be to, šis semestras buvo pertvarkytas taip, kad jame būtų numatyta daugiau veiksmų ekonomikos gaivinimui paremti, o jie, kaip EESRK tikisi, taip pat gali padėti atnaujinti visą ES valdymo mechanizmą ir užtikrinti, kad jis veiktų kaip pagrindinė demokratijos išlikimo ir didėjančios konvergencijos ES viduje varomoji jėga.

6.3. Norint atlikti išsamią ES siūlomų tikslų, iniciatyvų ir rekomendacijų įvairiose semestro politikos srityse sinergijos ir kompromisų analizę, reikėtų aukšto įvairių institucinių subjektų, atsakingų už ekonominę, socialinę ir aplinkos politiką, integracijos, darnos ir koordinavimo lygio bei jų analitinių gebėjimų gerinimo.

6.4. Be to, kad būtų kompensuotas institucinis ekonomikos ir socialinio valdymo disbalansas, EESRK rekomenduoja taikant ES fiskalines taisykles laikytis subalansuoto biudžeto taisyklės („auksinės taisyklės“)⁽¹²⁾, pagal kurią viešosios investicijos neįtraukiamos į deficito skaičiavimą ir kuriomis atsižvelgiama į esamo skolos lygio tvarumą, siekiant užtikrinti šiuolaikinę sveikatos priežiūros, ekologinę, švietimo ir technologinę infrastruktūrą ir išvengti precedento neturinčio nuosmukio⁽¹³⁾.

6.5. Be to, EESRK palankiai vertina tai, kad Europos Komisija sustabdė Stabilumo ir augimo pakto taikymą, ir prašo jį persvarstyti⁽¹⁴⁾ siekiant užtikrinti stabilumą ir augimą, kad būtų remiamas ES pramonės atsigavimas ir perėjimas prie neutralizuoto poveikio klimatui žiedinės ir skaitmeninės ekonomikos.

7. Regioninės išankstinės pramonės pertvarkos sąlygos

7.1. Pramonės pertvarka vyksta įvairiomis formomis, todėl vystant naujas pramonės kryptis sunku vadovautis požiūriu, kad viena politika tinka visiems. Kol vieni ekonomikos sektoriai patirs nuosmukį, o ekonominė gamyba ir užimtumas negrįžtamai sumažės, kiti turės išgyventi drastišką restruktūrizavimą. Tam reikės visapusiško politinio požiūrio ir didžiulių investicijų – tiek viešųjų, tiek privačių – ir jos turės būti papildytos gerai veikiančiomis vietos ir regionų darbo rinkomis.

⁽⁸⁾ Preliminarioji sutartis dėl sąžiningos anglių kasybos pertvarkos ir kasybos bendruomenių tvaraus vystymosi 2019–2027 m. laikotarpiu (Ispanija); iniciatyva „Darbo vietos, skirtos kovai su klimato kaita“ (Portugalija); Socialinių partnerių susitarimas dėl teisingos pertvarkos ir klimato kaitos (Graikija); „Thyssenkrupp Steel Europe“. Būsimas plieno paktas 2020–2030 m. (Vokietija, 2020 m. kovo mėn.).

⁽⁹⁾ OL C 120, 2020 4 14, p. 1.

⁽¹⁰⁾ Charveriat, C. and Bodin, E. (2020), *Delivering the Green Deal: the role of a reformed European Semester within a new sustainable economy strateg.*

⁽¹¹⁾ OL C 14, 2020 1 15, p. 1.

⁽¹²⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 1.

⁽¹³⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 1.

⁽¹⁴⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 1.

7.2. Ilgalaikių pertvarkos užmojų suderinimas su trumpalaikiais prioritetais gali tapti iššūkiu, nes gauti visuomenės pritarimą politikos priemonėms, kurių tiesioginis poveikis yra ribotas, gali būti nelengva. Dėl to pramonės pertvarką vykdančios regionai atsiduria sudėtingoje padėtyje. Viena vertus, jiems reikia nedelsiant imtis veiksmų, susijusių su tradicinių pramonės šakų nuosmukiu, spręsti tokius klausimus kaip didesnis nedarbas, pajamų praradimas ir blogėjančios kai kurių gyventojų grupių gyvenimo sąlygos, ypač socialiai remtinų ir pažeidžiamų grupių, pavyzdžiui, žmonių su negalia arba vyresnio amžiaus žmonių. Kita vertus, jie turi imtis veiksmų, kad pasinaudotų galimybėmis, susijusiomis su pramonės modernizavimu, pavyzdžiui, didesnės pridėtinės vertės pramonės šakų pritraukimu, naujų įmonių ir verslo modelių kūrimu ir (arba) pritraukimu ir geresniu didelio poveikio technologijų panaudojimu. Klaidingi veiksmai turi politinių padarinių, kurie taip pat gali turėti įtakos paramai, skirtai kovai su klimato kaita. Kraštutinių dešiniųjų judėjimų augimas Europoje ir už jos ribų iš dalies gali būti siejamas su deindustrializacija ir ištisų regionų atsilikimu⁽¹⁵⁾.

8. Susitikimas su pramonės pertvarką vykdančiais regionais: pagrindiniai rezultatai

8.1. Europos darbotvarkėje pertvarkos procesą vykdančių regionų vaidmuo turėtų būti sustiprintas. Regioninių administracijų dalyvavimas galėtų prisidėti prie sėkmingai pertvarkai būtinų ekosistemų kūrimo. Kaip būtinos šio proceso sąlygos buvo paminėti ilgalaikis planavimas, vietos poreikiais grindžiamas požiūris, pažangioji specializacija ir žmogiškojo kapitalo darbotvarkė.

8.2. Kelete Europos regionų, ypač akmens anglies ir plieno regionuose, pertvarka jau įvyko dėl ekonominių arba klimato darbotvarkės priežasčių. Pagrindinė sėkmingos pertvarkos sąlyga – įtraukus ir įžvalgus požiūris, siekiant užtikrinti, kad žmonės turėtų deramą ateitį. Tai apima realistiško veiksmų plano parengimą, būtinas mokslinių tyrimų infrastruktūros sukūrimą ir technologinių, inovacijų, akademinų ir švietimo priemonių teikimą, taip pat būtiną finansavimą. Siekiant užtikrinti tinkamą finansavimą, šiems regionams remti skirtos Europos priemonės (pvz., Europos teisingos pertvarkos fondas) neturėtų pakeisti nacionalinių pastangų.

9. Su pertvarka susijusios veiklos ir projektų finansavimas bei parama ES lygmeniu

9.1. Pramonės pertvarkos procesas gali atverti neribotas galimybes, tačiau, norint jomis pasinaudoti, reikia didelių investicijų į pažangią gamybą ir prieinamą infrastruktūrą, taip pat į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Taip pat patiriamos pradinės išlaidos, kurios apima pajamas pakeičiančias išmokas ir kvalifikacijos suteikimo darbuotojams (jų perkvalifikavimo) išlaidas.

9.2. Jau yra sukurta daug nacionalinio ir ES lygmens priemonių, skirtų su pertvarka susijusiai veiklai ir projektams remti. Tikslas įgyvendinti teisingą pertvarką taip pat buvo pabrėžtas ES ekonomikos gaivinimo plane. Tačiau politikos rėmimo priemonės yra pernelyg dažnai nepriklausomai kuriamos ir vykdomos įvairiais valdžios lygmenimis, beveik arba visai jų nekoordinuojant, menkai stebint ir vertinant.

9.3. EESRK ragina Tarybą ir Europos Parlamentą padidinti ir skirti pakankamą finansavimą investicijų poreikiams pagal 2021–2027 m. DFP, siekiant įgyvendinti realią ir radikalią žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Kad būtų užtikrintas pakankamas finansavimas, EESRK taip pat pasisako už nuosavų išteklių spektro išplėtimą, galbūt įtraukiant skaitmeninių paslaugų mokestį, bendrą konsoliduotąją pelno mokesčio bazę ir finansinių sandorių mokestį⁽¹⁶⁾.

9.4. Dabartiniu programavimo laikotarpiu Europos struktūrinių ir investicijų fondų paramą gavusioms didelėms įmonėms taikomose taisyklėse nustatyta, kad jos turi grąžinti tą įnašą, jeigu per 10 metų nuo galutinio paramos mokėjimo gamybinė veikla perkeliama už Sąjungos ribų (Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013⁽¹⁷⁾ 71 straipsnio 2 dalis). EESRK mano, kad reikia sugriežinti būsimo programavimo laikotarpio nuostatas, siekiant skatinti į kitas šalis perkeltos veiklos sugrąžinimą į ES ir užtikrinti sanglaudą, išsaugoti gamybinę struktūrą ir (arba) pajėgumus, didinti užimtumą ir skatinti tvaresnį „teritorinį vystymąsi“.

⁽¹⁵⁾ Rodríguez-Pose, A. (2017), *The revenge of the places that don't matter (and what to do about it)*, Cambridge Journal of Regions, Economy and Society, Vol. 11, No. 1, pp. 189–209.

⁽¹⁶⁾ OL C 440, 2018 12 6, p. 106.

⁽¹⁷⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 320.

9.5. EESRK taip pat pritaria ES fiskalinio valdymo gerinimui, atsižvelgiant į riziką tvarumui ir remiantis žaliajo biudžeto sudarymo geriausios praktikos pavyzdžiais ir fiskalinių planų peržiūra. Be to, siekiant įtikinti įmones ir pavienius asmenis investuoti į žaliąsias iniciatyvas, turinčias socialinį poveikį, reikalingos mokesčių paskatos⁽¹⁸⁾.

9.6. Dėl iššūkių, su kuriais Europa susiduria pereidama į žaliąją ir skaitmeninę ekonomiką, reikia didžiulių investicijų, kurių viešieji pinigai ir tradicinis finansavimas naudojantis bankų paskolomis užtikrinti negali. Reikės didžiulių investicijų iš privačiojo sektoriaus. Reikėtų nuosekliai įdiegti privačiojo sektoriaus finansinių išteklių nukreipimo į aplinkos, socialinius ir valdymo kriterijus atitinkančias investicijas mechanizmą. Todėl bankų sąjungos, kapitalo rinkų sąjungos, tvarių finansų, skaitmeninių finansų ir MVĮ strategijas reikia tarpusavyje sustiprinti ir užtikrinti lėšų nukreipimą į produktyvesnius projektus. EESRK teigiamai vertina Tvaraus finansavimo platformos sukūrimą ir tikisi, kad paspartės socialinės taksonomijos kūrimas.

10. Poveikis užimtumui

10.1. Kadangi vykdamas pramonės pertvarką dažnai reikia pereiti nuo senų ir tradicinių gamybos pramonės šakų prie ateitį orientuotos veiklos (net ir tradiciniuose sektoriuose), tai gali lemti didesnę nei vidutinį nedarbo lygį (bent laikinai) dėl lokaliai sutelktos deindustrializacijos ir įgūdžių bazės nuosmukį patiriančiuose sektoriuose. Darbuotojų atstovų numatymas ir dalyvavimas filialų ir įmonių lygmeniu bei prieš priimančius sprendimus yra labai svarbus. Labai svarbu, kad politika, skirta pramonės pertvarkos klausimams spręsti, padėtų darbuotojams ir vietos bendruomenėms, visų pirma neįgaliems darbuotojams ir kitiems pažeidžiamų grupių darbuotojams, valdyti pertvarką kuo mažiau ją trikdant ir kartu maksimaliai padidinti galimą naudą.

10.2. Kvalifikacija

10.2.1. Norint sėkmingai pereiti prie ateities darbo, būtina užimtumo ir įgūdžių ugdymo politiką pritaikyti prie vietos darbo rinkos sąlygų. Be to, įgūdžių pasiūla turi atitikti įgūdžių paklausą. Geresnį būsimų įgūdžių poreikių numatymą ir tinkamą jų pasiūlą, užtikrinant darbuotojų perkvalifikavimą bei jų turimų įgūdžių tobulinimą, įskaitant teisę į mokymąsi visą gyvenimą, reikia derinti su politika, skatinančia investicijas į naujus užimtumo ir produktyvumo augimo šaltinius. Pramonės mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros srityje turi būti ieškoma galimybių stiprinti lyderystę technologijų srityje, o tai savo ruožtu sukurs galimybių įgūdžių tobulinimui. Technikos institutams, profesinėms organizacijoms ir NVO, taip pat valstybinėms įdarbinimo agentūroms teks svarbus vaidmuo teikiant paramą perkvalifikavimo programų forma.

10.2.2. EESRK pažymi, kad įgyvendinant teisingą skaitmeninę ir žaliąją pertvarką pagalba mokymuose dalyvaujantiems asmenims pirmiausiai prasideda nuo neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo bei užtikrinimo, kad būtų pripažinti ir sertifikuoti mokymo kursai siekiant, kad neformalųjį mokymąsi ir savišvietą būtų galima laikyti visa asmens įgytos kvalifikacijos dalimi⁽¹⁹⁾.

10.3. Įgūdžių darbotvarkėje daugiau dėmesio turėtų būti skiriama bendrųjų kompetencijų ugdymui privalomojo švietimo ciklą ir (arba) mokymo programų metu, taip pat jaunimo ir suaugusiųjų mokymuisi.

10.4. Komisija paskelbė Skaitmeninio švietimo veiksmų planą (2021–2027 m.)⁽²⁰⁾. Tai turėtų būti kompleksinė strategija, kuri taip pat galėtų padidinti strateginę švietimo ir mokymo svarbą politikos srityse Europos lygmeniu.

⁽¹⁸⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 63.

⁽¹⁹⁾ OL C 10, 2021 1 11, p. 40.

⁽²⁰⁾ https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/deap-factsheet-sept2020_en.pdf.

10.5. ESTR įgyvendinimo veikslių planas

Vykdamas teisingas pertvarkas reikia tinkamos socialinės politikos, kad būtų remiamos geros darbo sąlygos, tinkamai veikiančios kolektyvinių derybų ir darbo santykių sistemos ir užtikrinama tinkama socialinė apsauga, siekiant padėti darbuotojams pereinamuoju laikotarpiu. EESRK norėtų pateikti keletą pasiūlymų dėl būsimo Komisijos ESTR įgyvendinimo veikslių plano.

10.5.1. EESRK siūlo Komisijai iš naujo įvertinti atitinkamo ES darbo teisės *acquis* tinkamumą ir sustiprinti jį, siekiant geriau paremti teisingą pertvarką darbuotojams.

10.5.2. Teisė į saugumą ir sveikatą yra pagrindinė visų darbuotojų teisė darbo vietoje, neatsižvelgiant į jų darbo santykius ar verslo modelį, pagal kurį jie dirba. EESRK yra labai susirūpinęs dėl to, kad kai kurios naujos darbo rūšys, atsiradusios dėl su klimatu susijusios ir skaitmeninės pertvarkos, gali nepatekti į darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) nuostatų taikymo sritį. Be to, skaitmenizuotose darbo vietose, kaip jau įrodyta, esama didelės rizikos, pvz., darbo suintensyvėjimas, stresas ir psichosocialinis smurtas⁽²¹⁾, o ateityje galime tikėtis, kad atsiras dirbtinio intelekto⁽²²⁾ sukeltų nelaimingų atsitikimų, kurių turime išvengti. Todėl EESRK ragina visus ES darbuotojus apsaugoti DSS teisės aktais⁽²³⁾.

10.5.3. EESRK skatina Europos Komisiją, atsižvelgiant į technologinę plėtrą, reguliariai peržiūrėti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR) ir su juo susijusius reglamentus⁽²⁴⁾.

10.5.4. Socialinio dialogo vaidmuo, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, yra svarbus formuojant ekonominę, darbo ir socialinę politiką. EESRK pritaria, kad vykdamas socialinių partnerių dialogą atitinkamu nacionaliniu, regionų ir Europos lygmeniu būtų parengtos tinkamos teisingos pertvarkos priemonės, siekiant valdyti minimalią apsaugą, ją keisti ir suteikti tais atvejais, kai pertvarkomos darbo vietos arba dėl (technologinių, demografinių, globalizacijos, klimato kaitos, žiedinės ekonomikos) pokyčių vykdomi kolektyviniai atleidimai iš darbo, įskaitant teisę vesti kolektyvines derybas, kad būtų galima numatyti pokyčius ir teikti paramą nukentėjusiems darbuotojams (Direktyvos dėl kolektyvinio atleidimo iš darbo priėmimas)⁽²⁵⁾.

10.5.5. EESRK dar kartą pabrėžia, kad diegiant pakeitimus, naujas technologijas ir DI sistemas, dėl kurių gali pasikeisti darbo organizavimas, darbo priežiūra ir kontrolė, taip pat darbuotojų vertinimo ir įdarbinimo sistemos, būtina konsultuotis su darbuotojais ir jų atstovais bei teikti jiems informaciją. Visose įmonėse būtina užtikrinti teisę į informaciją ir konsultavimąsi, tinkamai įgyvendinant Europos darbo tarybų direktyvą ir įvesti ES lygmeniu suderintą pagrindą dėl dalyvavimo valdybose. Todėl EESRK ragina sukurti stiprią ir tvirtą Europos informavimo, konsultavimosi ir darbuotojų dalyvavimo sistemą⁽²⁶⁾, kuri būtų svarbus aspektas kuriant teisingas ir sąžiningas atkūrimo bei aplinkos ir skaitmeninės pertvarkos kryptis. Komisija turėtų skatinti socialinį dialogą, stiekdama įtraukti darbuotojus į su klimatu susijusią ir skaitmeninę pertvarką visose valstybėse narėse, ir stebėti jo rezultatus Europos semestro metu.

10.5.6. Reikia sukurti socialiai atsakingo restruktūrizavimo ir įmonių pokyčių numatymo sistemą, kuri papildytų esamas darbuotojų informavimo, konsultavimosi ir dalyvavimo teises ir atitiktų pagrindinius Europos socialinio modelio elementus⁽²⁷⁾. EESRK mano, kad Komisija turėtų peržiūrėti Pokyčiams ir restruktūrizavimui numatyti skirtą ES kokybės sistemą ir pasiūlyti teisinį pagrindą konkrečioms sistemos sąlygoms, susijusioms su darbuotojų dalyvavimu, kad būtų pagerintas darbuotojų dalyvavimas sprendžiant problemas, susijusias su žaliuoju kursu ir skaitmeninės transformacijos procesu⁽²⁸⁾.

⁽²¹⁾ TDO (2019) *The Threat of Physical and Psychosocial Violence and Harassment in Digitalised Work*.

⁽²²⁾ OL C 47, 2020 2 11, p. 64.

⁽²³⁾ OL C 14, 2020 1 15, p. 52.

⁽²⁴⁾ OL C 47, 2020 2 11, p. 64.

⁽²⁵⁾ OL C 14, 2020 1 15, p. 1.

⁽²⁶⁾ OL C 10, 2021 1 11, p. 14.

⁽²⁷⁾ OL C 161, 2013 6 6, p. 35.

⁽²⁸⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 1.

10.5.7. Veiksmų plane turėtų būti nustatytos minimalios teisės ES lygmeniu. EESRK ragino imtis veiksmų dėl minimalių pajamų apsaugos ⁽²⁹⁾ siekiant mažinti skurdą ir skatinti įtraukią darbo rinką, todėl palankiai vertina Komisijos ir Tarybai pirmininkaujančios Vokietijos planus sukurti Europos sistemą, susijusią su minimalių pajamų sistema ⁽³⁰⁾. EESRK rekomendavo išnagrinėti galimybę nustatyti bendrus minimalius standartus nedarbo draudimo srityje ES valstybėse narėse ⁽³¹⁾. Komitetas taip pat parągino imtis Europos iniciatyvos dėl minimalaus darbo užmokesčio ir kolektyvinių derybų ⁽³²⁾, todėl palankiai vertina ⁽³³⁾ Komisijos iniciatyvą dėl pakankamo minimalaus atlyginimo Europos Sąjungoje ⁽³⁴⁾.

10.6. *Nauja socialinė sutartis*

Siekiant nustatyti ekonomikos gaivinimo būdus, kurie padėtų investuoti į darbo vietas ir apsaugotų teises bei pragyvenimą užtikrinančių darbo užmokesčių, visiems darbuotojams atkurti tvirtas darbo rinkos institucijas laikantis anksčiau priimtų išipareigojimų ir užtikrinti socialinę apsaugą, EESRK teigia, kad per socialinį dialogą teisinga pertvarka turi tapti ekonomikos gaivinimo pagrindu, aktyviai dalyvaujant pilietinei visuomenei, kuri padėtų sukurti socialinę, teisingą ir įtraukią pramonės pertvarką.

2020 m. gruodžio 2 d., Briuselis.

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkė
Christa SCHWENG*

⁽²⁹⁾ OL C 190, 2019 6 5, p. 1.

⁽³⁰⁾ Tarybos išvados dėl minimalių pajamų apsaugos stiprinimo siekiant kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi COVID-19 pandemijos metu ir vėliau.

⁽³¹⁾ OL C 97, 2020 3 24, p. 32.

⁽³²⁾ OL C 429, 2020 12 11, p. 159.

⁽³³⁾ OL C 364, 2020 10 28, p. 1.

⁽³⁴⁾ COM(2020) 682 *final*.

PRIEDAS

Šie pakeitimai, už kuriuos buvo atiduota ne mažiau kaip ketvirtadalis balsų, svarstymo metu buvo atmesti (Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnio 3 dalis):

a) **2.1 punktas (9 pakeitimas)**

Iš dalies pakeisti taip:

2.1. Ši tiriamoji nuomonė buvo parengta Europos Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto prašymu, taip prisidedant prie būsimo ESTR įgyvendinimo veiksmų plano ir kito ES socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikimo, kurį planuojama surengti 2021 m. gegužės mėn. Prie: Ši tiriamoji nuomonė buvo parengta Europos Parlamento Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto prašymu. Remiantis Europos Parlamento laišku, nuomonėje visų pirma turėtų būti nagrinėjami šie klausimai: teisinga pertvarka, žalioji kursas, skaitmeninė pertvarka, pramonės strategija, užimtumo ir socialinės įtraukties politika – visi šie klausimai yra įgyvendinamų ir būsimų teisėkūros procedūra priimamų ir su teisėkūros procedūra nesusijusių dokumentų dėl žaliosios ir skaitmeninės transformacijos pagrindas.

Balsavimo rezultatai

Už 99

Prieš 129

Susilaikė 20

b) **2.2 punktas (10 pakeitimas)**

Iš dalies pakeisti taip:

2.2. Europos verslas ir darbuotojai susiduria su sunkiais COVID-19 pandemijos sukeltais **ekonominiiais ir socialiniais** ~~ekonominiiais~~ padariniais. Žlunga daugybė įmonių, ~~mes žmonės~~ netenkame darbo vietų, o namų ūkiai praranda savo pragyvenimo šaltinius. Nepaisant precedento neturinčių ekonomikos gelbėjimo priemonių, skirtų judėjimo suvaržymų poveikiui darbo vietoms ir bendrovėms sušvelninti, ekonominės prognozės kelia didelį nerimą. Prognozuojama, kad 2020 m. ES ekonomika smuks 8,3 %, o 2021 m. augs 5,8 % 2021 m. augimas taip pat bus šiek tiek mažesnis nei prognozuota pavasarį ⁽¹⁾. Nuo COVID-19 pandemijos stipriai nukentėjo Europos ekonomika: žlunga daug įmonių, prarandamos darbo vietos, namų ūkiai netenka pragyvenimo šaltinio, sveikatos priežiūros sistema tampa neveiksminga. Valstybių narių skola yra rekordiška didelė, ji viršijo nustatytas išlaidų taisykles, pirmą kartą įsiskolino ES. Taip pat nežinome, kokios bus „Brexit“ pasekmės ir kada pasibaigs pandemija.

Balsavimo rezultatai

Už 95

Prieš 140

Susilaikė 22

c) **2.3 punktas (11 pakeitimas)**

Iš dalies pakeisti taip:

2.3. Reikia nustatyti ir remti pagrindines pramonės šakas ir sektorius, pradėdant žmogiškaisiais ištekliais ir baigiant moksliniais tyrimais, taip sukuriant Europos pramonės politiką, kuri rinkoje apsaugotų šiuos strateginius sektorius ir užtikrintų pagrindinių išteklių tiekimo saugumą. Europos pramonės politika turėtų tapti platforma, kurioje nuosekliai ir visapusiškai, siekiant sąveikos, būtų koordinuojama įvairi Europos politika. Dėl tokių pokyčių Europos Komisija turės nustatyti kryptį ir valstybių narių politiką suderinti su

⁽¹⁾ EK 2020 m. vasaros ekonominė prognozė. Dar gilesnis nuosmukis ir didesni skirtumai.

ES politika. Tai reiškia ne mikrovaldymą, o politikos derinimą, kad ji būtų nuosekli ir skatintų pokyčius. Šis procesas bus imanomas tik aktyviai dalyvaujant pilietinės visuomenės organizacijoms ir socialiniams partneriams. Jei nebus demokratišku ir veiksmingu ES piliečių dalyvavimu pagrįsto „socialinio kurso“, nebus visiems naudingo žaliojo kurso.

Balsavimo rezultatai

Už 91
Prieš 137
Susilaikė 18

d) NAUJAS 2.5 punktas (13 pakeitimas)

Įrašyti naują punktą.

2.5. Geriausias politinis atsakas – pateisinti lūkesčius, susijusius su priemone „Next Generation ES“, kuri yra unikali spartaus ir pokyčius skatinančio atsigavimo galimybė. Didžiausias prioritetas turėtų būti teikiamas šios priemonės įgyvendinimui ir bendradarbiavimui su privačiuoju sektoriumi.

Balsavimo rezultatai

Už 97
Prieš 136
Susilaikė 22

e) NAUJAS 2.6 punktas (14 pakeitimas)

Įrašyti naują punktą.

2.6. „Brexit’o“ sukeltas problemas turėtų įveikti stiprus postūmis stiprinti bendrąją rinką, kuria įmonėms būtų sukurta tvirtesnė, patikima ir konkurencinga aplinka.

Balsavimo rezultatai

Už 93
Prieš 141
Susilaikė 20

f) 2.4 punktas (15 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

2.4. Šiomis aplinkybėmis atsirado su aplinkos ir technologijų pokyčiais susijęs terminas – „teisinga pertvarka“. EESRK mano, kad teisinga pertvarka yra pagrindinė biudžeto ir ekonomikos gaivinimo plano, skatinančio kurti žalesnę Europos ekonomiką, dalis. Todėl būtina plėtoti platesnį teisingos pertvarkos (ne tik anglių ekonomikoje) supratimą, kuriuo, remiantis nauja socialine sutartimi, būtų visapusiškai įgyvendintas Europos socialinių teisių ramsčio (2), kartu vykdamas reformas persikirstymo sistemų, paremtą profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą bei lyčių lygybę srityse. Įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį, ypač svarbu Reikia visiems užtikrinti aukštos kokybės darbo vietas, aukštos kokybės švietimą ir mokymą, įskaitant ~~teisę į mokymasi~~ teisę į mokymasi galimybę mokytis visą gyvenimą, ypač pažeidžiamoms grupėms, visiems vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros ir socialinėmis paslaugomis, socialinę apsaugą ir pažeidžiamų grupių, pvz., ilgalaikių bedarbių, moterų, jaunimo, ~~teisetų~~ teisetų migrantų ar neįgaliųjų, įtrauktį. Visus šiuos svarbius tikslus pasiekti galima remiantis klestinčia ekonomika, naujomis ir kokybiškomis vietomis, kurias siūlytų darbdaviai, ir būtinomis investicijomis į naujas technologijas.

(2) Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto indėlis į Europos Komisijos 2021 m. darbo programą.

Balsavimo rezultatai

Už 82
Prieš 152
Susilaikė 20

g) 2.5 punktas (16 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

2.5. Pramonės pereinamojo laikotarpio šalys ir regionai paprastai susiduria su sunkumais modernizuodami savo pramonės bazę, gerindami darbuotojų įgūdžius, sudarydami atsvarą darbo vietų mažėjimui pagrindiniuose sektoriuose ir didindami mažą našumą, kuris riboja pajamų augimą, siekdami aukštykrypės konvergencijos ir kompensuodami nepalankias demografines tendencijas. Apskritai jiems būtų naudingas žalinimas ir technologinė pažanga bei su tuo susiję pokyčiai, tačiau kyla pavojus, kad kai kurios vietovės ir tam tikros gyventojų grupės, ypač pažeidžiamos grupės, pvz., neįgalieji, vyresnio amžiaus žmonės, romai ir teisėti migrantai, liks nuošalyje. Sprendžiant su ilgalaikę transformacija susijusius uždavinius, politikos formuotojai, socialiniai partneriai, pilietinės visuomenės organizacijos ir pagrindiniai suinteresuotieji subjektai šiose šalyse ir regionuose turi numatyti pokyčius ir aktyviai valdyti pereinamąjį laikotarpį. Socialinis dialogas, darbuotojų ir jiems atstovaujančių organizacijų informavimas, konsultavimas ir dalyvavimas, taip pat sprendimų priėmimo procese organuose (valdybose ir stebėtojų tarybose), atlieka svarbų vaidmenį darant įtaką bendrovių sprendimų priėmimui ir sprendžiant su juo susijusius klausimus, siekiant iš anksto valdyti pereinamuosius procesus. EESRK ragina Komisiją įgyvendinant būsimą atnaujintą pramonės strategiją stiprinti ir plėtoti socialinį aspektą.

Balsavimo rezultatai

Už 92
Prieš 152
Susilaikė 17

h) 2.6 punktas (17 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

2.6. Kova su pandemija ir sąlygų sėkmingam pramonės pertvarkymui užtikrinimas yra reikalingi visoms suinteresuotųjų subjektų grupėms, todėl būtinos bendros pastangos ir bendri tikslai (pavyzdžiui, ilgalaikio įmonės vystymosi), pasitikėjimu grįstas socialinis dialogas ir pozityvus požiūris. EESRK mano, kad pagrindinis sėkmės veiksnys – tai geras, taigi ir tvarus, verslo valdymas, pasižymintis bendru pokyčių numatymu, turi būti grindžiamas išbandytais ir patikrintais teisiniais minimaliais vidaus rinkos standartais, o darbuotojų nuomonė išreiškiama informuojant, su jais konsultuojantis ir jiems dalyvaujant įmonių valdybose.

Balsavimo rezultatai

Už 90
Prieš 151
Susilaikė 18

i) 2.7 punktas (18 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

2.7. Skaitmeninimas ir automatizavimas turi tiek teigiamo, tiek neigiamo poveikio ekonomikai ir visuomenei. Šiai pertvarkai būtų reikalingi reguliavimo metodai, kurie būtų pritaikyti prie technologinės transformacijos ir pokyčių numatymo tempo, įtraukiant, pvz., socialinius partnerius. Europos darbo tarybos (EDT) ir Europos akcinės bendrovės (SE) darbo tarybos gali būti teigiamas privalomo tarpvalstybinio darbuotojų dalyvavimo derinant interesus ir ieškant sprendimų vadovaujantis socialinės partnerystės principu pavyzdys. Tai apima darbuotojų mokymo užtikrinimą ir derybas dėl kolektyvinių sutarčių ar kitų socialinių susitarimų, siekiant remti

savarankiškumą darbe ir užtikrinti profesinio bei asmeninio gyvenimo pusiausvyrą. Skaitmeninimas ir interneto ekonomika taip pat paskatino naujų darbo formų atsiradimą, pvz., darbą skaitmeninėse platformose, kai darbuotojai neturi jokių socialinių ir darbo garantijų bei dažnai dirba nesaugiomis sąlygomis ir neturėdami aiškaus statuso. Siekiant skatinti sąžiningą judumą ir integraciją vidaus rinkoje, būtina suderinti jų darbo sąlygas ir statusą Europos lygmeniu ⁽³⁾. Šiuo tikslu EESRK mano, kad būtina užtikrinti teisinį tikrumą darbuotojams, nustatant teisinį darbo jėgos statusą skaitmeninių platformų ekonomikoje. Dėl menkos ar visai neprieinamos socialinės apsaugos išlaidų patiria ne tik darbuotojai, bet ir socialinės apsaugos sistemos.

Balsavimo rezultatai

Už 88
Prieš 149
Susilaikė 24

j) 2.8 punktas (19 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

2.8. Skaitmeninė transformacija taip pat gali kelti pavojų tokiose srityse kaip finansinis stabilumas, finansiniai nusikaltimai ir vartotojų apsauga. Ši rizika gali dar labiau padidėti dėl reglamentavimo skirtumų ES ir nevienodų poslinkių pasaulyje reguliuojant sektorių. Todėl EESRK mano, kad ES šioje srityje turi sukurti išsamią ir stabilią reguliavimo sistemą. Komitetas taip pat rekomenduoja 2021 m. EBPO lygmeniu rasti visuotinį sprendimą mokesčių srityje ES atnaujinti iniciatyvą dėl didelių skaitmeninių bendrovių apmokestinimo ⁽⁴⁾.

Balsavimo rezultatai

Už 89
Prieš 149
Susilaikė 22

k) 5.2 punktas (21 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

5.2. Glaudus pagrindinių vietos ir (arba) regionų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas yra labai svarbus, siekiant nustatyti tvariausias taikymo sritis ir maksimaliai padidinti socialinį ir ekonominį vystymąsi. Kolektyvinėmis sutartimis ar kitos formos socialiniu dialogu grindžiama visų lygmenų socialinių partnerių geroji patirtis, kuria sudaromos vienodos sąlygos ekonominiams konkurentams sektoriuje ar regione, suteikia pagrindą skatinti teisingos pertvarkos, susijusios su priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, strategijų ir kitų klimato politikos tikslų įgyvendinimą ⁽⁵⁾.

Balsavimo rezultatai

Už 93
Prieš 146
Susilaikė 19

⁽³⁾ EESRK nuomonė (SOC/645) „Sąžiningas darbas platformų ekonomikoje“.

⁽⁴⁾ EESRK nuomonė „Kova su mokesčiniu sukčiavimu, mokesčių vengimu ir pinigų plovimu“.

⁽⁵⁾ Preliminarioji sutartis dėl sąžiningos anglių kasybos pertvarkos ir kasybos bendruomenių tvaraus vystymosi 2019–2027 m. laikotarpiu (Ispanija); iniciatyva „Darbo vietos, skirtos kovai su klimato kaita“ (Portugalija); Socialinių partnerių susitarimas dėl teisingos pertvarkos ir klimato kaitos (Graikija); „Thyssenkrupp Steel Europe“. Būsimas plieno paketas 2020–2030 m. (Vokietija, 2020 m. kovo mėn.).

l) **6.2 punktas (22 pakeitimas)**

Iš dalies pakeisti taip:

6.2. Viena iš pagrindinių valdymo priemonių, skirtų socialiai teisingų pertvarkų pažangai įgyvendinti ir stebėti, yra Europos semestras. Labai svarbu nuolat cikliška vertinti Europos ir nacionalinę politiką socialiniu, ekonominiu ir aplinkosaugos lygmenimis. Palaipsniui išplėtotas Europos semestro socialinis aspektas, tačiau vis dar vyrauja jo makroekonominiai ir fiskaliniai aspektai. ~~Todėl EESRK siūlo į Europos semestrą įtraukti naujus, patobulintus, išmatuojamus ir vienas kitą papildančius socialinius, ekonominius ir aplinkos rodiklius, kad būtų galima stebėti ir sekti visus Europos socialinių teisių ramsčio ir jo principų bei 17 DVT⁽⁶⁾ aspektus ir užtikrinti sąveiką su socialinių rodiklių suvestine, įvedant visiems tvarios gerovės ekonomikos koncepciją⁽⁷⁾ kartu su konkrečioms šalims skirtomis socialinėmis ir aplinkosaugos rekomendacijomis⁽⁸⁾. Be to, šis semestras buvo pertvarkytas taip, kad jame būtų numatyta daugiau veiksmų ekonomikos gaivinimui paremti, kurie, EESRK tikisi, taip pat gali padėti ~~atnaujinti~~ sustiprinti visą ES valdymo mechanizmą ir užtikrinti, kad jis veiktų kaip pagrindinė demokratijos ~~išlikimo~~ skatinimo ir didėjančios konvergencijos ES viduje varomoji jėga.~~

Balsavimo rezultatai

Už 87

Prieš 148

Susilaikė 21

m) **6.4 punktas (23 pakeitimas)**

Iš dalies pakeisti taip:

6.4. Be to, kad būtų kompensuotas institucinis ekonomikos ir socialinio valdymo disbalansas, EESRK rekomenduoja, nepakenkiant finansiniam stabilumui vidutinės trukmės laikotarpiu, laikytis gerai subalansuotos „auksinės taisyklės“⁽⁹⁾ taikant ES fiskalines taisykles, pagal kurias pagrįstais atvejais viešosios investicijos neįtraukiamos į deficito skaičiavimą ir kuriomis atsižvelgiama į esamo ir būsimą skolos lygio tvarumą, siekiant užtikrinti šiuolaikinę sveikatos priežiūros, ekologinę, švietimo ir technologinę infrastruktūrą ir išvengti precedento neturinčio nuosmukio⁽¹⁰⁾.

Balsavimo rezultatai

Už 87

Prieš 159

Susilaikė 16

n) **9.3 punktas (24 pakeitimas)**

Iš dalies pakeisti taip:

9.3. EESRK ragina Tarybą ir Europos Parlamentą pagerinti verslo aplinką, padidinti ir skirti pakankamą finansavimą investicijų poreikiams pagal 2021–2027 m. DFP, siekiant įgyvendinti realią ir radikalią žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Kad būtų užtikrintas pakankamas finansavimas, EESRK taip pat pasisako už tai, kad būtų išanalizuotas nuosavų išteklių spektro išplėtimo, galbūt naudojant pajamas iš ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, iš pasienio anglies dioksido korekcinio mechanizmo ir iš skaitmeninio mokesčio, poveikis įtraukiant skaitmeninių paslaugų mokesčių, bendrą konsoliduotąją pelno mokesčio bazę ir finansinių sandorių mokesčių⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ EESRK nuomonė „2020 m. metinė tvaraus augimo strategija“, OL C 120, 2020 4 14, p. 1.

⁽⁷⁾ Charveriat, C. and Bodin, E. (2020), *Delivering the Green Deal: the role of a reformed European Semester within a new sustainable economy strategy*.

⁽⁸⁾ EESRK nuomonė „Europos socialinių teisių ramstis – pradinio įgyvendinimo vertinimas ir rekomendacijos ateičiai“, OL C 14, 2020 1 15, p. 1.

⁽⁹⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 1.

⁽¹⁰⁾ OL C 311, 2020 9 18, p. 1.

⁽¹¹⁾ OL C 440, 2018 12 6, p. 106.

Balsavimo rezultatai

Už 91
Prieš 157
Susilaikė 13

o) 9.4 punktas (25 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

9.4. Dabartiniu programavimo laikotarpiu Europos struktūrinių ir investicijų fondų paramą gavusioms didelėms įmonėms taikomose taisyklėse nustatyta, kad jos turi grąžinti tą įnašą, jeigu per 10 metų nuo galutinio paramos mokėjimo gamybinė veikla perkeliama už Sąjungos ribų (Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013 71 straipsnio 2 dalis). EESRK mano, kad reikia sugriežtinti būsimu programavimo laikotarpio nuostatas, siekiant skatinti į kitas šalis perkeltos veiklos sugrąžinimą į ES ir užtikrinti sanglaudą strateginio savarankiškumo principais, išsaugoti gamybinę struktūrą ir (arba) pajėgumus, didinti užimtumą ir skatinti tvaresnį „teritorinį vystymąsi“.

Balsavimo rezultatai

Už 89
Prieš 149
Susilaikė 19

p) 9.5 punktas (26 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

9.5. EESRK taip pat pritaria ES fiskalinio valdymo gerinimui, atsižvelgiant į riziką tvarumui ir remiantis žaliajo biudžeto sudarymo geriausios praktikos pavyzdžiais ir fiskalinių planų peržiūra. Be to, siekiant ~~užtikrinti~~ paskatinti įmones ir pavienius asmenis investuoti į žaliąsias iniciatyvas, turinčias socialinį poveikį, ~~reikalingos gali reikėti~~ mokesčių paskatos ⁽¹²⁾. Tokios subsidijos turėtų būti atidžiai įvertintos atliekant sąnaudų ir naudos analizę.

Balsavimo rezultatai

Už 93
Prieš 154
Susilaikė 16

q) 9.6 punktas (27 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

9.6. Dėl iššūkių, su kuriais Europa susiduria pereidama į žaliąją ir skaitmeninę ekonomiką, reikia didžiulių investicijų, kurių viešieji pinigai ir tradicinis finansavimas naudojantis bankų paskolomis užtikrinti negali. Prireiks didžiulių įvairių privačių lėšų kiekių. Didžiuliai įvairių privačių lėšų kiekiai kasmet investuojami į žalingą ekonominę veiklą įvairiausiuose pramonės sektoriuose, galiausiai rizikuojant, kad jie galiausiai taps „prarastu turtu“ Reikėtų nuosekliai įdiegti privatačiojo sektoriaus finansinių išteklių nukreipimo į aplinkos, socialinius ir valdymo kriterijus atitinkančias investicijas mechanizmą. Todėl bankų sąjungos, kapitalo rinkų sąjungos, tvarių finansų, skaitmeninių finansų ir MVĮ strategijas reikia tarpusavyje sustiprinti ir užtikrinti lėšų nukreipimą į produktyvesnius projektus. EESRK teigiamai vertina Tvaraus finansavimo platformos sukūrimą ir tikisi, kad paspartės socialinės taksonomijos kūrimas.

(12) OL C 311, 2020 9 18, p. 63.

Balsavimo rezultatai

Už 74

Prieš 154

Susilaikė 31

r) 10.1 punktas (28 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

10.1. Kadangi vykdant pramonės pertvarką dažnai reikia pereiti nuo senų ir tradicinių gamybos pramonės šakų prie į ateitį orientuotos veiklos (net ir tradiciniuose sektoriuose), tai gali lemti didesnę nei vidutinį nedarbo lygį (bent laikinai) dėl lokaliai sutelktos deindustrializacijos ir įgūdžių bazės nuosmukį patiriančiuose sektoriuose. ~~Darbuotojų atstovų numatymas ir dalyvavimas filialų ir įmonių lygmeniu bei prieš priimanč sprendimus yra labai svarbus. Labai svarbu, kad politika, skirta pramonės pertvarkos klausimams spręsti, padėtų darbuotojams ir vietos bendruomenėms, visų pirma neįgaliems darbuotojams ir kitiems pažeidžiamų grupių darbuotojams, valdyti pertvarką kuo mažiau ją trikdant ir kartu maksimaliai padidinti galimą naudą.~~

Balsavimo rezultatai

Už 88

Prieš 149

Susilaikė 17

s) 10.5, 10.5.1, 10.5.2, 10.5.3, 10.5.4, 10.5.5, 10.5.6, 10.5.7 punktai (30 pakeitimas)

Išbraukti punktus:

10.5. ESTR įgyvendinimo veiksmų planas

~~Vykdam teisingas pertvarkas reikia tinkamos socialinės politikos, kad būtų remiamos geros darbo sąlygos, tinkamai veikiančios kolektyvinių derybų ir darbo santykių sistemos ir užtikrinama tinkama socialinė apsauga, siekiant padėti darbuotojams percinamuojų laikotarpiu. EESRK norėtų pateikti keletą pasiūlymų dėl būsimo Komisijos ESTR įgyvendinimo veiksmų plano.~~

~~10.5.1. EESRK siūlo Komisijai iš naujo įvertinti atitinkamo ES darbo teisės acquis tinkamumą ir sustiprinti jį, siekiant geriau paremti teisingą pertvarką darbuotojams.~~

~~10.5.2. Teisė į saugumą ir sveikatą yra pagrindinė visų darbuotojų teisė darbo vietoje, neatsižvelgiant į jų darbo santykius ar verslo modelį, pagal kurį jie dirba. EESRK yra labai susirūpinęs dėl to, kad kai kurios naujos darbo rūšys, atsiradusios dėl su klimatu susijusios ir skaitmeninės pertvarkos, gali nepatekti į darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) nuostatų taikymo sritį. Be to, skaitmenizuotose darbo vietose, kaip jau įrodyta, esama didelės rizikos, pvz., darbo suintensyvėjimas, stresas ir psichosocialinis smurtas⁽¹³⁾, o ateityje galime tikėtis, kad atsiras dirbtinio intelekto⁽¹⁴⁾ sukeltų nelaimingų atsitikimų, kurių turime išvengti. Todėl EESRK ragina visus ES darbuotojus apsaugoti DSS teisės aktais⁽¹⁵⁾.~~

⁽¹³⁾ TDO (2019) The Threat of Physical and Psychosocial Violence and Harassment in Digitalized Work.

⁽¹⁴⁾ OL C 47, 2020 2 11, p. 64.

⁽¹⁵⁾ OL C 14, 2020 1 15, p. 52.

10.5.3. EESRK skatina Europos Komisiją, atsižvelgiant į technologinę plėtrą, reguliariai peržiūrėti Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą (BDAR) ir su juo susijusius reglamentus⁽¹⁶⁾.

10.5.4. Socialinio dialogo vaidmuo, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, yra svarbus formuojant ekonominę, darbo ir socialinę politiką. EESRK pritaria, kad vykdant socialinių partnerių dialogą atitinkamu nacionaliniu, regionu ir Europos lygmeniu būtų parengtos tinkamos teisingos pertvarkos priemonės, siekiant valdyti minimalią apsaugą, ją keisti ir suteikti tais atvejais, kai pertvarkomos darbo vietos arba dėl (technologinių, demografinių, globalizacijos, klimato kaitos, židinės ekonomikos) pokyčių vykdomi kolektyviniai atleidimai iš darbo, įskaitant teisę vesti kolektyvines derybas, kad būtų galima numatyti pokyčius ir teikti paramą nukentėjusiems darbuotojams (Direktyvos dėl kolektyvinio atleidimo iš darbo priėmimas)⁽¹⁷⁾.

10.5.5. EESRK dar kartą pabrėžia, kad diegiant pakeitimus, naujas technologijas ir DI sistemas, dėl kurių gali pasikeisti darbo organizavimas, darbo priežiūra ir kontrolė, taip pat darbuotojų vertinimo ir įdarbinimo sistemos, būtina konsultuotis su darbuotojais ir jų atstovais bei teikti jiems informaciją. Visose įmonėse būtina užtikrinti teisę į informaciją ir konsultavimąsi, tinkamai įgyvendinant Europos darbo tarybų direktyvą ir įvesti ES lygmeniu suderintą pagrindą dėl dalyvavimo valdybose. Todėl EESRK ragina sukurti stiprią ir tvirtą Europos informavimo, konsultavimo ir darbuotojų dalyvavimo sistemą⁽¹⁸⁾, kuri būtų svarbus aspektas kuriant teisingas ir sąžiningas atkūrimo bei aplinkos ir skaitmeninės pertvarkos kryptis. Komisija turėtų skatinti socialinį dialogą, siekdama įtraukti darbuotojus į su klimatu susijusią ir skaitmeninę pertvarką visose valstybėse narėse, ir stebėti jo rezultatus Europos semestro metu.

10.5.6. Reikia sukurti socialiai atsakingo restruktūrizavimo ir įmonių pokyčių numatymo sistemą, kuri papildytų esamas darbuotojų informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo teises ir atitiktų pagrindinius Europos socialinio modelio elementus⁽¹⁹⁾. EESRK mano, kad Komisija turėtų peržiūrėti Pokyčiams ir restruktūrizavimui numatyti skirtą ES kokybės sistemą ir pasiūlyti teisinį pagrindą konkrečioms sistemoms sąlygoms, susijusioms su darbuotojų dalyvavimu, kad būtų pagerintas darbuotojų dalyvavimas sprendžiant problemas, susijusias su žaliuoju kursu ir skaitmeninės transformacijos procesu⁽²⁰⁾.

10.5.7. Veiksmų plane turėtų būti nustatytos minimalios teisės ES lygmeniu. EESRK ragino imtis veiksmų dėl minimalių pajamų apsaugos⁽²¹⁾ siekiant mažinti skurdą ir skatinti įtraukią darbo rinką, todėl palankiai vertina Komisijos ir Tarybai pirmininkaujantios Vokietijos planus sukurti Europos sistemą, susijusią su minimalių pajamų sistema⁽²²⁾. EESRK rekomendavo išnagrinėti galimybę nustatyti bendrus minimalius standartus nedarbo draudimo srityje ES valstybėse narėse⁽²³⁾. Komitetas taip pat paragino imtis Europos iniciatyvos dėl minimalaus darbo užmokesčio ir kolektyvinių derybų⁽²⁴⁾, todėl palankiai vertina⁽²⁵⁾ Komisijos iniciatyvą dėl pakankamo minimalaus atlyginimo Europos Sąjungoje⁽²⁶⁾.

Balsavimo rezultatai

Už 93

Prieš 149

Susilaikė 17

⁽¹⁶⁾ OL C 47, 2020 2 11, p. 64.

⁽¹⁷⁾ OL C 14, 2020 1 15, p. 1.

⁽¹⁸⁾ EESRK nuomonė SOC/644 „Socialinis dialogas siekiant ekonominio tvarumo ir atsparumo“ (priimta 2020 m. spalio 29 d., dar nepaskelbta).

⁽¹⁹⁾ OL C 161, 2013 6 6, p. 35.

⁽²⁰⁾ EESRK rezoliucija dėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto indėlio į Europos Komisijos 2021 m. darbo programą.

⁽²¹⁾ OL C 190, 2019 6 5, p. 1.

⁽²²⁾ Tarybos išvados dėl minimalių pajamų apsaugos stiprinimo siekiant kovoti su skurdu ir socialine atskirtimi COVID-19 pandemijos metu ir vėliau.

⁽²³⁾ OL C 97, 2020 3 24, p. 32.

⁽²⁴⁾ EESRK nuomonė „Deramas minimalus darbo užmokesčio visoje Europoje“.

⁽²⁵⁾ EESRK rezoliucija dėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto indėlio į Europos Komisijos 2021 m. darbo programą.

⁽²⁶⁾ COM(2020) 682 final.

t) 10.6 punktas (31 pakeitimas)

Išbraukti:

10.6. Nauja socialinė sutartis

~~Siekiant nustatyti ekonomikos gaivinimo būdus, kurie padėtų investuoti į darbo vietas ir apsaugotų teises bei pragyvenimą užtikrinančių darbo užmokestį, visiems darbuotojams atkurti tvirtas darbo rinkos institucijas laikantis anksčiau priimtų įsipareigojimų ir užtikrinti socialinę apsaugą, EESRK teigia, kad per socialinį dialogą teisinga pertvarka turi tapti ekonomikos gaivinimo pagrindu, aktyviai dalyvaujant pilietinei visuomenei, kuri padėtų sukurti socialinę, teisingą ir įtraukią pramonės pertvarką.~~

Balsavimo rezultatai

Už 85

Prieš 146

Susilaikė 19

u) 1.1 punktas (1 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

~~1.1. Kad pramonės perėjimu prie žaliosios ir skaitmeninės Europos ekonomikos būtų sukurta tvirta, teisinga ir socialiai priimtina Europos ateitis, būtinos tam tikros sąlygos. Tačiau reikia atsižvelgti į naują situaciją. Nuo COVID-19 pandemijos stipriai nukentėjo Europos ekonomika: žlunga daug įmonių, prarandame darbo vietas, namų ūkiai netenka pragyvenimo šaltinio, sveikatos priežiūros sistema tampa neveiksminga. Dėl to atsirado didesnis aktyvesnio socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės dalyvavimo visų lygmenų politikos formavime poreikis, taip pat griežtos reguliavimo realistiškos sistemos ir Europos lygio standartų, kuriais būtų atsižvelgta į valstybių narių ypatumus ir ES bei valstybių narių kompetencijos pasidalijimą, taip pat subsidiarumo principą, ypač socialinėje darbotvarkėje, poreikis. Veiksnių planas, paskelbtas siekiant įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį (ESTR), šiuo atveju turėtų atlikti svarbų vaidmenį.~~

Balsavimo rezultatai

Už 90

Prieš 146

Susilaikė 18

v) NAUJAS 1.5 punktas (4 pakeitimas)

Įrašyti naują punktą.

1.5. Geriausias politinis atsakas – pateisinti lūkesčius, susijusius su priemone „Next Generation ES“, kuri yra unikali spartaus ir pokyčius skatinančio atsigavimo galimybė. Didžiausias prioritetas turėtų būti teikiamas šios priemonės įgyvendinimui ir bendradarbiavimui su privačiuoju sektoriumi.

Balsavimo rezultatai

Už 97

Prieš 136

Susilaikė 22

w) NAUJAS 1.6 punktas (5 pakeitimas)

Įrašyti naują punktą.

1.6. „Brexit’o“ keliamus iššūkius reikėtų įveikti ryžtingai stiprinant bendrąją rinką, kuria būtų sukurta tvirtesnė ir konkurencinga aplinka įmonėms.

Balsavimo rezultatai

Už 93
Prieš 141
Susilaikė 20

x) 1.4 punktas (6 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

1.4. Kad Europa būtų atspari, tvari, teisinga ir klestinti, būtina regulavimo nuosekli sistema, kuria būtų skatinamas teisingos pertvarkos procesas, kartu atsižvelgiant į jo etinius aspektus ir visuomenės interesus, pvz., vartotojų apsaugą, sveikatą, saugą ir kokybę. EESRK rekomenduoja Europos ir nacionalinėms institucijoms nustatyti naujas valdymo struktūras, kuriomis būtų užtikrinamas aktyvus vietos ekonomikos, socialinių partnerių ir pilietinės visuomenės dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant nešališkas priemones, kurios užtikrintų socialiai teisingas pertvarkas. Viena iš pagrindinių valdymo priemonių, skirtų socialiai teisingų pertvarkų pažangai įgyvendinti ir stebėti, yra Europos semestras. EESRK rekomenduoja į Europos semestrą įtraukti naujus, patobulintus, išmatuojamus ir vienas kitą papildančius socialinius, ekonominius ir aplinkosauginius rodiklius, kad būtų galima stebėti ir sekti Europos socialinių teisių ramščio principus.

Balsavimo rezultatai

Už 80
Prieš 145
Susilaikė 16

y) 1.8 punktas (8 pakeitimas)

Iš dalies pakeisti taip:

1.8. EESRK palankiai vertina paskelbtą ESTR įgyvendinimo veiksmų planą. Atitinkama ES darbo teisės politika acquis turėtų būti sustiprinta siekiant geriau užtikrinti paramą darbuotojams teisingos pertvarkos metu.: Veiksmų plane turėtų būti nustatytos minimalios teisės ES lygmeniu, įskaitant: teisę į sveikatą ir saugą, taikomą visiems darbuotojams ir naujoms darbo rūšims; informavimą, konsultavimąsi, bendrą sprendimų priėmimą ir dalyvavimą teisės, neapsiribojant pereinamuoju laikotarpiu; įgūdžių ugdymą; teises; minimalius nedarbo draudimo standartus; minimalų darbo užmokestį; ir kolektyvines derybas arba kitų formų susitarimus, atitinkančius valstybių narių kompetenciją.

Balsavimo rezultatai

Už 98
Prieš 148
Susilaikė 17